REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 211. Brașov, Luni-Marți 25 Septemvrie (8 Octomvrie). 1907.

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“.
Cu 1 Octomvrie st. v. 1907
se deschide nou abonament pe cuartalul ultim al anului, la care invităm pe toți amici și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șese luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și streinătate: Pe un an 40 franci, pe șease luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAȚIUNEA.

E gata pactul....

Ziarele din Budapesta cari au apărut Duminecă dimineță vestesc, unele cu mai multă, altele cu mai puțină mulțumire, după cum sunt grupate în cele două tabere adversare. că „megvan a kiegyezes“ (e gata pactul). Sub presiunea împrejurărilor miniștrii ambelor state dualiste, întruniți în conferență comună, au căzut de acord în toate punctele litigioase. S'au înțeles în principiu atât în cestiunea cvotei cât și în aceea a băncei și au convenit să facă cunoscut aceasta printr'un comunicat oficial, obligându-se cu toții a păstra cel mai mare secret asupra acestei înțelegeri până ce vor fi gata toate proiectele de lege, ce vor trebui să fie prezentate peste două săptămâni ambelor parlamente.

S'a făcut mult, foarte mult sgomot, că guvernul ungar nu va ceda într'una ori într'alta, iar după atâta hărțuială rezultatul a fost că a cedat și într'una și într'alta. Astfel ministru-președinte Wekerle a putut s'anunțe întorsătura pacinică în conferența de Sâmbătă seara, declarând în numele cabinetului său, că „modificările pe cari ministru-președinte austriac Beck a dorit să se facă în propunerile guvernului unguresc, motivându-le cu deamănuntul, le consideră drept bază pentru o înțelegere principiară în chestiunile pactului“.

De unde se poate conchide, că partea care a cedat în conferența de Sâmbătă, a fost cea ungară. Intrebarea este numai ce și cât au cedat din propunerile, ce le-au fost făcut baronului Beck? Se crede că cvota ungară s'a urcat, ear în ce privește banca s'ar fi stabilit ca privilegiul ei să se prelungească până la anul 1917, cât timp va dura noul pact. Dacă este așa, atunci a învins Wekerle, care dela început a fost pentru banca comună și are dreptate ziarul vienez, care zice: „Ungaria are poate lipsă mai mare de bancă decât de întregul pact. In cele din urmă va eși învingătoare din relațiunile de putere comuniunea băncei cu aceeași siguritate, cu care a eșit deja învingătoare comuniunea vamală“.

Cum rămânem însă atunci cu declarațiunile lărmuitoare ale independiștilor, ale lui Hollo și Battyany, după cari fără de bancă independentă ei nu ar putea să primească pactul? Vor rămânea, se vede, declarațiuni seci și zadarnice și se va dovedi din nou, că bietul public maghiar a fost amarnic amăgit cu vorbe și promisiuni umflate. Vor trebui să se convingă în curând despre aceasta cei ce s'au încrezut în asigurările 48-iștilor și li-se vor deschide ochii mai curând sau mai târziu.

Au știut cei dela guvern de ce au propus a se păstra secret asupra celor stipulate în conferență. Le trebue timp să pregătească opinia publică. Deocamdată se simt liniștiți cumetrii dualiști, că s'a putut proclama înțelegerea și sperează, că dieta ungară ca și Reichsrathul vor primi în cele din urmă pactul încheiat de ambele guverne.

In Viena par a fi mai mulțumiți de soluțiunea ce a dobândit'o br. Beck, decât s'ar fi putut crede din antecedente. „Fremdenblatt“ organul ministrului de externe scrie satisfăcut: „Der Ausgleich ist gelungen“ (pactul a reușit). Și ce zic creștinii-sociali, a căror conducător — Dr. Lueger — amenința mai deunăzi, că nu va primi decât un pact care să corespundă pe deplin intereselor economice și politice ale Austriei?

Organul creștin-social „Deutsche Ztg“. esclamă: „Also endlich ein Ende mit der Amgleichsmisere“. (E bine că se sfârșește odată cu mizeria pactului). Această foaie s'arată mulțămită de întorsătură în speranță că pactul ce va fi propus Reichsrathului nu va fi prejudițios intereselor economice și politice ale Austriei, zicând între altele:

„Trebuința de a fi odată scăpați de o situațiune chinuitoare, va fi, credem, și în parlamentul austriac unul din motivele cele mai principale, dacă nu motivul cel mai tare, pentru a primi pactul și se va împăca eventual și cu stipulațiunile lui mai puțin favorabile... Cu cât mai iute se va lua pactul dela ordinea zilei, vom putea să ne ocupăm mai mult și mai temeinic de problemele sociale și economice, ce ne stau înainte...“

Peste vr'o două săptămâni, când vor fi prezentate proiectele pactului în parlamente, se va vedea și se va ști ce a adus această învoială Ungariei și ce Austriei. Atunci vom vedea dacă cei ce au anunțat cu atâta emfasă că vor combate pactul dacă nu va conține tot ce doresc ei, vor rămânea consecvenți și vor lucra contra primirei pactului în parlamente, ori nu. Deocamdată se pare că ceeace s'a stabilit între Wekerle și Beck are șanse de a fi acceptat și de majoritățile din parlamente.

Amănunte despre învoiala dintre miniștrii austro-ungari.

Unul din membrii conferenței miniștrilor (un Ungur) a zis Sâmbătă seara către corespondentul unei foi vieneze:

»A fost o grea muncă. Din norocire am terminat'o... Eu cred, că pactul va mulțumi ambele părți. Adevărat că el n-a adus nici Ungariei, nici Austriei împlinirea tuturor dorințelor, dar este în firea ori cărei învoieli, că trebue să se mulțumească amândouă părțile numai cu compromisuri.

»Guvernul ungar a avut înaintea ochilor numai unica țintă, ca bilanțul general al învoielilor să nu fie mai nefavorabil, de cât au fost învoielile dintre Szell și Koerber. Aceasta țintă s'a atins«...

*

Știrea că pactul e gata, scrie corespondentul din Budapesta al lui »N. fr. Presse«, a produs pretutindeni mare bucurie. Grele crize și sguduiri s'au încunjurat printr'asta, ba succesul zilei de azi (Sâmbătă 5 Oct.) a adus o îmbunătățire în situația generală economică și politică în raport cu situația din lunile din urmă; ba chiar în anii din urmă....

»....Toți adversarii regimului actual politic și-au clădit toate speranțele pe aceea, că pactul nu se va putea încheia. Cabinetul se va putea acum, liberat de aceasta grije, dedica executării planurilor sale de reformă și se va crea o atmosferă, în care poate se vor realiza și astfel de cestiuni, cari nu stau în legătură cu pactul, dar cari abia s'ar fi putut rezolva în cazul zădărnicirei lui, precum garanțele constituțiunei; chiar și asupra soluțiunei chestiunilor militare poate influința favorabil regularea raporturilor economice între ambele state ale monarhiei....«

*

Când au eșit dela marele sfat, la oarele $7^3/_4$ seara, miniștrii, a fost întrebat și Francisc *Kossuth* despre rezultat. El a răspuns: »Am dobândit un mare progres«. Secretarul de stat Bela *Mezössy* a esclamat: »Pactul e gata, o veți afla în 5 minute din declarația oficială«. Ministrul de comerciu austriac *Forscht* a zis: »S'au întors lucrurile în mod favorabil«. Când ministru-președintele austriac Beck și-a luat adio dela colegul său *Wekerle*, acesta i-a zis: »Astăzi de sigur vom durmi mai bine decât în zilele trecute«. — Br. *Beck* sosind la hotelul, unde locuiește cu ceilalți miniștri austriaci, interpelat de un ziarist austriac despre rezultatul tratărilor, a răspuns: »S'a stabilit o înțelegere principiară«.

*

Ministrul de comerciu Fr. *Kossuth* a plecat Sâmbătă noaptea la Körmend spre a azista la inaugurarea unui monument al lui Ludovic Kossuth. Cu aceasta ocaziune, se zice, va ținea o vorbire, în care va da unele esplicări despre pact, deși numai în liniamente generale.

*

In clubul independist vestea că »Megvan a kiegyezes« a făcut o bună impre-

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Veneția.

Orașul gingaș al Lagunelor, odată temuta stăpână a mării, își datorește esistența sa năvălirii Hunilor la anul 452 d. Chr.

Atila, spaima lumii și biciul lui Dumnezeu, despre care se spunea că nu mai crește iarbă verde 'n veci, pe unde își plimbă calul, își împingea pe atunci hordele sale, adevărate paseri de pradă, spre Roma, ațâțat de bogăția orașului.

După pilda lui Alarich, regele Goților de Est, care devastase cu 30 de ani înainte Roma, aflându-și apoi o moarte năprasnică aproape de Cozenza în Sudul Italiei, nutria acum Atila lacoma dorință, de a se scălda în sângele optimaților romani.

Locuitorii latini, ai unui orășel neînsemnat, dar cu numele falnic de Aquileja, părăsiră, la vestea urgiei grele, ce îi amenință din Nord, căminul lor și se sălășluiră pe Lagune în marea Adriatică, ocupând și ostroavele dinprejur, unde se credeau la adăpost. Astfel s'a format în lacrimele moșnegilor, în bocetele femeilor desperate și ale copiilor, în vorbele de nădejde și mângăiere, ce se desprindeau de pe buzele năcăjiților bărbați, germenele orașului, care avea să fie odată fala Italiei.

Strănepoții acestor fugari, cari au știut a-și crea cu o energie vrednică de uimire, în împrejurări grele, în timpuri de restriște, un sălaș statornic, bine păzit de mireasa Adria, sunt oameni mijlocii, mai mult bruneți cu privirea visătoare și cu sângele iute, clocotitor, ca Adria când e mâhnită; ear strănepoatele, Doamne! strănepoatele, au ochii umezi și calzi, lucind ca diamantul, buzele, aprinse de focul sărutărilor, ear trupul mlădios ca nuieua de alun. Când prinde a vorbi Venețiana, cu vocea ei vibrătoare, îți pare că auzi de departe un cântec duios, lin, pe care numai porunca minții și a lutului, îl preface în vorbă așezată.

Dacă vrei să cunoști tipurile venețiene din toate straturile societății, trebue să cercetezi necondiționat Piazza San Marco, într'o sărbătoare, după terminarea liturghiei principale, când își varsă multele biserici, credincioșii primeniți, gătiți în haine curate spre piață, care e în realitate un vast salon cu parchetul luciu de marmoră și trachyt, o piață, cum n'o mai are de bună samă, alt oraș din lume. Aici își petrece oarele de repaus Veneția bogată și Veneția săracă, dela signorinele grațioase cu evantaliul de fildeș, până la lucrătorii fabricelor, cu mânecele rupte în coate, sau pescarii din Chioggia, desculți, în cușmele lor roșii, phrigiene.

Dacă mai numeri, pe lângă indigeni, mulțimea de marinari, vizitatori străini, oameni de afaceri, etc. etc., cari își dau pe aici întâlnire, poți avea atunci o închipuire apropiată despre lumea ce furnică pe această piață, unde se înfiripă întreaga viață a Veneției.

Aici își stau în față, biserica sfântului Marcu, cu cei patru cai de bronz aurit de asupra portalului principal, Libreria vechia, cu columne înalte și pilastri, apoi Palazzo Reale, cuprinzând în sala principală câteva pânze alese ale lui Paolo Veronese, și, alăturea cu biserica Santo Marco, Palazzo Ducale, reședința Dogilor, de cinci ori devastată, în cernerea vremilor, și tot de atâtea-ori reclădită, cu mai multă măestrie.

Din Piazza San Marco treci prin Piazetta, lăsând la stânga gloriosul Palazzo Ducale, ear la dreapta Libreria Vechia, spre Molo, spre Riva Schiavoni. Mă așez pe țărm aruncându-mi privirea asupra Lagunelor. Jos, la picioare se joacă apele spumoase; câte odată amuțesc toate, tac liniștite un restimp, apoi iar își urmează, în cor, cântecul, șoptitul lor tainic, părând, că ar voi să povestească lucruri, cari nu se spun în gura mare. Glasul valurilor e potolit, ca nu cumva să se trezească bătrânul San Marc și să audă destăinuirile lor trădătoare.

Desmierdând malul iubit, plâng popoarele de ape mărirea de odinioară; apoi, din când în când își prefac tânguirea în chicote răsfățate, amintindu-și râsetele amoroase, dulcele serenade din vremuri apuse, când pluteau în gondolă feciorii de Dogi la braț cu frumoasele lor.

Câte nu înțeleg din graiul vrăjit al undelor gureșe, le ghicesc; și astfel văd legănându-se pe valuri aceste sute de corăbii, împodobite: cu pânzele umflate părăsesc ele țărmul acesta, în strigătele de adio și regret a celor rămași acasă. Năvile făloase duc cu sine toată floarea Veneției contra păgânului. Ear pân'or învinge în semnul lui San Marc, mulți bătrâni, cu plete ninse, vor umbla scârbiți pe drum, multe fete sglobie, vor avea ochii roșii de plâns.

Dar într'un fapt de zi nouroasă ș

siune, şi a fost salutată cu viuă mulţămire — deşi cu o oră două mai înainte mare parte din membrii clubului pretindeau, că partidul independist numai atunci va putea primi pactul, dacă nu va conţine învoirea de a se prolungi comuniunea băncei (peste anul 1910 când espiră). Oare aşa s'o fi înţeles?

*

»După toate« — scrie »Az Ujság« — »trebue să presupunem că s'a rezolvat grava chestiune a băncei. Dar rezolvare e şi atunci, dacă guvernul s'a învoit la prelungirea privilegiului băncei austro-ungare; rezolvare e şi atunci dacă Austriacii au abstat dela aceasta pretenziune; rezolvare e în fine şi aceea, că Austriacul n'a renunţat la nimic şi că Ungurul n'a dat nici un înscris, ci numai cuvântul de onoare«.

»Şi acum trebue să repetăm ce am mai zis: noi aşteptăm, ca pactul ce s'a încheiat acuma numai să nu fie mai rău de cât al lui Szell-Koerber, dar să fie hotărât mai bun... Dar faptul că au convenit să ţină timp de două săptămâni secret ceeace au stabilit, nu deşteaptă de loc acea iluzie, ca şi când guvernul ungar ar fi secerat lauri, cáci atunci nu două săptămâni, dar nici două oare n'ar fi tăcut«....

---

10 Octomvrie. Vineri a fost anunţată poliţiei din Budapesta din partea conducerei partidului social-democrat marea demonstraţie a muncitorimei din Budapesta indicându-se stradele prin care are să treacă convoiul demonstranţilor. *Poliţia a refuzat acordarea permisiunei* pentru convoiul demonstrativ pe motiv, că trecerea unui astfel de convoiŭ în faţa parlamentului, care ar dura probabil mai multe oare, ar împedeca circulaţiunea pe străzi, ar îngreuna în măsură mare mergerea deputaţilor la cameră, iar zgomotul cauzat de demonstranţi ar face imposibile desbaterile liniştite ale dietei. In contra acestui decis, conducerea partidului social-democrat a înaintat în decursul zilei de Sâmbătă apel, arătând că motivele înşirate de poliţie sunt ridicole. In acelaş timp conducerea partidului social democrat a adresat fiecărui deputat o învitare, ca să se alăture la delegaţiunea muncitorimei, care se va presenta în ziua de 10 Octomvrie la preşedintele Justh.

Austria şi Rusia şi aplanarea conflictului greco-român. »Neue Freie Presse« află de la o personalitate rusă următoarele informaţiuni asupra conferinţei dintre Aehrenthal şi Isvolski. Inainte de toate ar fi inexact a se presupune, că cele două guverne ar fi luat niscai hotărâri pentru cazul când Turcia ar creia greutăţi întru aplicarea proiectatelor reforme judiciare în Macedonia. Guvernele celor două ţări par a nu se aştepta din partea Turciei la niscai pedeci aşa de mari, încât să fi nevoe de o înţelegere asupra vr'unor mijloace silnice. Cele două mari puteri ar fi foarte bucuroase să vadă aplanându-se conflictul dintre România şi Grecia, însă în conferinţa lui Aehrenthal cu Isvolski chestiunea aceasta n'a fost atinsă decât în treacăt şi nici nu s'a luat măcar în consideraţiune posibilitatea unei mediaţiuni între cele două state.

---

tristă a sosit vestea, că vin frânturile flotei Veneţiene, împrăştiate de cruntii Musulmani. Insă nimeni nu plânge în Venetia. Cu o stăpânire de sine, asemenea Romanilor vechi, cari au primit pe fugarii dela Canae cu frunze de laur, a eşit dogele cu haina-i înfăşurată cu purpură, în fruntea celor 10 sfetnici (consiglio di dieci), în piaţă, unde îmbărbătează poporul, cu vocea-i tremurătoare, venită pare-că din adâncuri, glasu-i întunecat sămăna în mulţime gânduri de răsbunare, pentru fii, fraţii şi soţii căzuţi sub iatagan.

Veneţia a suit iute, a ajuns culmea şi apoi a căzut ameţitor de repede; astăzi o face atât de frumoasă mai mult amintirea trecutului, de a cărei rămăşiţe, te isbeşti la fiecare pas, ca peste tot locul în Italia.

Veneţia e o moartă frumoasă, o tânără fecioară adormită pe veci. Gloria ei a rămas dincolo, dinapoia porţilor de fier, cari le închide trecutul în fiecare amurg, primind pe toţi înlăuntru, nelăsând însă, ca Cerber odinioară, pe nimeni afară.

»Nu 'nvie morţii, e 'nzădar copile«.

Ioan Ionaşcu.

Rectificare. In foiletonul din nru 195 al foaei noastre (spre Italia), la finea descrierei în loc de „umbră de *cireşi* înalţi“, este a se ceti corect „umbră de cipreşi (chiparoşi) înalţi.

Raporturile comerciale dintre România şi Austro-Ungaria. Un redactor al ziarului »Algemeine Zeitung«, a avut o convorbire cu un distins bărbat de stat activ român, asupra viitoarelor raporturi comerciale dintre România şi monarchia austro-ungară. Bărbatul de stat român a arătat că România nu va face greutăţi monarchiei austro-ungare în exportul vitelor, pentrucă şi România duce lipsă de vite din cauza desvoltărei oraşelor.

Leo Tolstoi contra lui Apponyi.

In articolul său publicat în revista rusească „Russkoje Slovo“, articol despre care am făcut deja amintire, marele scriitor rus Leo Tolstoi combate şi el la rândul său alături cu Björson pe amicii falşi ai păcei. „Conferenţa de pace dela Haga, — zice Tolstoi — e o curată comedie, căci în loc ca ea să promoveze ideia desarmării, promovează tocmai din contră creşterea înarmărilor“. Apoi Tolstoi aprobă părerile desvoltate de Björson în scrisoarea sa către congresul de pace din München şi continuă aşa:

»Declar dela început că nu de aceea aprob atacul lui Björnson contra lui Apponyi, pentrucă sunt slav şi vreau să apăr rudeniile mele de rassă, ci ca om independent şi nepreocupat trebue să iau poziţie în chestiunea atinsă de Björnson.

»După părerea mea asuprirea naţionalităţilor din partea lui Apponyi nu e efluxul iubirei lui pentru naţia sa, ci numai şi numai efluxul intoleranţei lui confesionale exagerate, care'l face pe Apponyi să urască şi prigonească pe cei de altă religiune. Pentrucă starea socială, pe care de comun o numim apatie, de fapt este redeşteptare, trezire. Acel vis, că oricine îşi poate îmbunătăţi cu forţa soartea, s'a spulberat de mult. Se niznesc, ce e drept, oamenii să agite poporul cu lozince falşe, dar aceasta nu mai foloseşte. Poporul ştie că a fost unealtă oarbă şi aşa Apponyi cu asuprirea sa birocratică nu mai poate seduce pe nimenea prin lozinca *clericalizmului, iezuitismului şi patriotismului.* Lucrul cel mai trist e însă, că Apponyi în străinătate e cunoscut de omul păcii, *acasă însă pe cei de naţionalitate nemaghiară nici nu-i recunoaşte de oameni*«.

»Ce zice la această lumea? Orice om cugetător are datorinţa să smulgă de pe faţa acestui om masca mincinoasă, ca fiecare să vadă că Apponyi nu e pasăre folositoare, ci corb răpitor. Acest corb maghiar, Apponyi, *ar vrea să mănânce capul mielului si mielul totuşi să rămână nevătămat.* In secolul al 20 fea aceasta e cu neputinţă.«

»Naţiunea maghiară, care totdeauna s'a distins prin vitejie, a dat prin ministrul ei de instrucţie faliment. Nu cred însă că naţiunea maghiară se va deştepta, deşi până nu se va deştepta va fi compromisă înaintea întregei lumi culte«.

»Mai e chestiunea că oare care va fi rezultatul sufragiului universal? Acesta mai poate trezi poporul, care va vedea atunci că Apponyi şi soţii lui, magnaţii, totdeauna au supt sângele poporului şi au dus poporul şi ţara la marginea peirei«.

Din Maramureş

Lucrarea culturală şi economică în sânul poporului maramureşan.

Vicarul Maramureşului d. *Tit Bud*, publică în «Unirea» o dare de seamă despre lucrarea culturală şi economică în sânul poporului român din Maramureş. Anunţă cu bucurie că, în toamna aceasta s'au pus sub acoperiş cinci biserici frumoase de piatră, anume la mănâstirea Moiseiului, în Săcel, în Dragomireşti, în Berbeşti şi în filia Slătioară. In Vişeul de Jos, credinciosul Gavril Nasui, a cheltuit 3600 coroane pentru un iconostas şi pentru pictarea altarului, iar alt credincios cu inimă bună, Ilie Coman a dărut convictului român din Siget 1000 coroane.

Iesă jertfa cea mai frumoasă, continuă d. vicar, o aduce pentru popor «Asociaţiunea pentru cultura poporului român din Maramurăş». Şi pentru anul acesta şcolar s'a primit în convictul Asociaţiunei parte pe lângă stipendiu întreg (320 cor.) parte cu jumătate stipendiu 21 elevi, iar la patru studenţi esternişti s'a dat stipendii, şi anume unuia de 300 cor. la doi de câte 150 cor. şi la unul de 100 coroane. Peste tot în anul acesta şcolar Asociaţiunea noastră va spesa cu întreţinerea elevilor din convict 5000 coroane. Mi-se pare că în Ungaria nici într'un Comitat nu să jertfeşte atare sumă pentru creşterea tineretului român. Pe cum arată Analele avem deja bărbaţi de frunte, preoţi şi civili ieşiţi din convictul nostru.

Spune că elevii din convict în viitor nu vor fi siliţi a frecventa liceul reformat, căci gimnaziul inferior al părinţilor piarişti din Siget s'a complectat şi cu clasele superioare, iar în acest gimnaziu se propune şi limba română, şi religiunea în limba română.

Mai departe spune că Maramureşenii nu pot înfiinţa un despărţământ al «Asociaţiunei» pe câtă vreme au Asociaţiunea lor şi pe care o susţin cu mari jertfe, iar poporul sărăceşte pe zi ce merge...

Apoi continuă aşa:

Peste tot şi noi Maramurăşenii lucrăm pentru îmbunătăţirea stărei poporului nu numai cu susţinerea convictului ci şi cu înfiinţarea de «Insoţiri de împrumut şi păstrare». Atari însoţiri avem deja în 20 comune române. Cu finea anului trecut 1906, capitalul acelor 20 însoţiri a fost 500780 coroane, iar membrii însoţirilor au avut acţii în valoare de 310,900 coroane.

E drept cum că însoţirile acestea sunt ajutorate şi dela stat, însă banii să capătă cu $4^1/_2 - 5^0/_0$ şi însoţirile au dobândă câte de $2-3^0/_0$, şi in câţiva ani să vor replăti ajutoarele statului. Folosul lor este că numai acela capătă bani împrumut care cumpără şi acţii, şi poporul nu-i silit a lua bani împrumut cu percente scumpe dela evrei. Numărul membrilor acelor 20 însoţiri este de 4377.

Avem aici în Siget şi o şcoală de ţăsut, în care până la finea anului trecut au învăţat 24 fete române, cari în satele lor parte învaţă şi pe altele la ţesutul frumos, parte lucră pentru bani şcoalei de ţesut.

Apoi avem şi o Asociaţiune pentru industria domestică. Aceea asociaţiune ţine în toată vacanţa cursuri de a învăţa împletitul cu soricele de răchită. La acelea cursuri au luat parte 6 docenţi români, cari acum în comunele lor învaţă poporul la tot felul de lucruri folositoare, cari să pot face din nuieliţa de răchită. Eu sunt membru în diriginţa ambelor institute şi mă nizuiesc a lucra în acelea în interesul şi pentru binele credincioşilor mei din Maramurăş.

Cunoşti deja poeziile Maramurăşene publicate de Academia română şi culese prin d-l teolog Alesandru Ţiplea. Am dat d-lui teolog şi eu colecţiunea mea de versuri, chiuituri, doine, balade, descântece, etc., să le rânduiască şi să le trimită Academiei pentru publicare.

Nu pot întrelăsa a aminti un lucru de mare preţ, adică adunarea inscripţiilor vechi din bisericile din Maramurăş. Acest lucru la săvârşit On. Ioan Birlea teolog absolut al diecezei Gherlei, care a călătorit din sat în sat în întreg Maramurăşul şi a adunat din biserici toate inscripţiunile vechi, cari şi dânsul le-a trimis pentru publicare Academiei române. Harnicul tânăr din Maramurăş Ioan Birlea merită toată lauda. Dânsul va aduna şi fotografiile tuturor bisericilor vechi din Maramurăş.

In urmă fac cunoscut cum că acum adun dela fraţii docenţi datele pentru istoricul şcoalelor române şi a dascălilor români din Maramurăş.

Cronica din afară.

Agitaţii contra evreilor din Rusia. Comitetul central al Uniunei adevăraţilor bărbaţi ruşi, a trimis circulări tuturor filialelor, ridicându-se în contra dreptului ce s'a acordat evreilor de a locui în orice cuartiere. Uniunea atrage atenţiunea asupra urmărilor ce vor decurge din această dispoziţie şi propune să se trimită o nouă serie de telegrame ţarului cerându-se ridicarea acestei dispoziţii.

Remanierea cabinetului rusesc. Ziarele ruseşti anunţă că înainte de deschiderea Dumei, cabinetul Stolipyn va fi remaniat aşa cum doreşte primul ministru rus.

Convenţia comercială turco-română. Din Constantinopol se anunţă că ştirea după care sultanul ar fi sancţionat tratatul de comerţ încheiat între Turcia şi România este eronată. Iradeaua privitoare la această convenţiune va fi semnată în curând dar ratificarea convenţiunei se va face mai târziu.

Bulgaria şi nota puterilor înţelese. Mai toată presa bulgară comentează în mod favorabil nota puterilor înţelese. »Nowwek«, organul stambuloviştilor, declară că nota trebue să fie salutată cu bucurie de oarece representă un demers serios pentru depărtarea activităţei revoluţionare a bandelor, cari ar fi vexat populaţiunea bulgară din Macedonia. Bulgaria va continua să se silească să susţie în mod eficace acţiunea reformelor, pe care o priveşte cu încredere şi că se va sili să ajute demersurile puterilor.

ŞTIRILE ZILEI.

— 24 Septemvrie v.

Soţia şi mama deputatului Dr. A. Vlad puse sub acuză. Sâmbătă s'a desbătut înaintea senatului de punere sub acuză a tribunalului din Deva acuza pentru »agitaţie« ridicată de procuratură împotriva d-nelor Ana Dr. Vlad, soţia dep. Dr. A. Vlad, Aurelia Boldea, mama d-lui Vlad şi împotriva preotului Petru Lupa. Apărători au fost d nii Dr. Iustin Pop şi Dr. A. Vlad. Senatul a hotărât *punerea sub acuză a tuturor acuzaţilor* pentru »agitaţie«...

Adunarea de toamnă a fondurilor din Năsăud. Conform dispoziţiunei §-lui XXX din statute se convoacă adunarea generală a fondurilor centrale şcolastice şi de stipendii din districtul Năsăudului la şedinţa ce se va ţinea în Năsăud la 17 Octomvrie 1907 (Joi) la 9 oare înainte de amiazi în aula gimnaziului superior fundaţional. La ordinea zilei sunt 15 obiecte, între cari şi cererea corpului profesoral dela gimnaziul superior fundaţional din Năsăud, pentru îmbunătăţirea salarelor directorului şi profesorilor ordinari definitivi dela gimnaziu. Convocatorul este iscălit de preşedintele comitetului Dr. D. *Ciuta.*

Dare de samă. Deputatul Dr. A. Vlad îşi va ţinea Duminecă în 13 Octomvrie darea de samă înaintea alegătorilor săi din Orăştie. D-l Dr. Vlad va fi însoţit de mai mulţi deputaţi români.

»Societatea de lectură a elevilor dela institutul pedagogic gr. cat. din Blaj« s'a constituit pe anul şcolar 1907/8 în modul următor: Conducător: M. O. D. Aurel B. Gajia prof. Prezident: Nicolau Boeriu ped. an. IV, Notar: Ioan Frâncu an. IV, Bibliotecar: Atanasiu Botezan an. IV, Vicebibliotecar; Iuliu Moldovan an. III, Cassier: Augustin Andone an. III, Redactor: Georgiu Ţieţiu an. IV, Archivar: Ioan Toma an. IV. Controlor: George Dateş an. II. *Membrii în comisiunea critizătoare*: Emanoil Muntean an. IV, Teodor Bad an. IV, Valeriu Rus an. IV, Nicolau Jurca an. III, Mihail Pop an. III, Dumitru Mărginean jun. an. II, Nicolau Mărginean an. II, Nicolau Tánase an. I.

Cununie. D-l Dr. Iustin *Pop* şi d-şoara Alexandrina *Moldovan* ne fac cunoscută căsătoria lor religioasă care va avea loc Luni în 21 Octomvrie st. n. ora 4 p. m. în biserica gr. cat. din Alba-Iulia. Deva, — Alba-Iulia 1907.

Logodne. *Eugenia Papiriu Pop* şi *Adrian Costin* fidanţaţi. Siciu, 29 Sept. 1907, Turda.

— Cornelia *Mureşan* şi Traian A. *Mihalca* teolog absolut logodiţi. Vasad, 3 Oct. 1907, Hurez.

Principele Carol al României în camera de maşine a unei vedete. Din Galaţi se anunţă că la Cernavoda regele împreună cu familia regală s'a coborât în vedete pentru a face excursiuni. Principile Carol cu această ocaziune a căpătat permisiunea regelui, să viziteze maşinele unei vedete. Micul principe s'a scoborât în camera maşinelor, îmbrăcat într'un costum de marinar, cu o beretă pe cap. In urmă a eşit ameţit de căldura şi zgomotul maşinelor şi regele i-ar fi spus:

«Vezi cum se trăeşte!»

Dela manevrele regale române. Sâmbătă a avut loc atacul decisiv al infanteriei, române la manevrele din ăst an. Au azistat, ca şi în celelalte zile, regele, principesa Maria ataşatul local şi ministrul Brătianu. La orele 10 dimineaţa, compania de aerostaţie era în acţiune, urmărind de sus cu balonul toate mişcările trupelor. Cu aceasta ocaziune principesa Maria, a exprimat dorinţa de-a face de asemenea o ascensiune cu balonul. Balonul a fost coborât, apoi s'a urcat din nou cu principesa la o înălţime de 300 metri, unde a stat vre-o 15 minute. Atacul definitiv al trupelor concentrate s'a terminat pe la orele 2 d. a. Multă lume a azistat la aceste ultime operaţii ale trupelor. Starea sanitară a trupelor a fost excelentă. Defilarea s'a făcut eri, Duminecă, la Anadolchioiu.

Din dieceza Aradului. Examenul de cvalificaţie preoţească s'a făcut în Arad la ven. Consistor Marţi la 17 Septemvrie — 1 Octomvrie c. sub presidenţia P. S. Sale D-lui Episcop diecezan, fiind comisiunea

de examinare complectată prin profesorii Dr. I. I. Suciu şi Dr. T. Botiş. — Dintre 12 candidaţi au fost promovaţi 9, şi anume unul de cl. I. doi de cl. II, iar ceilalţi de clasa III.

Profesorii seminariali Dr. I. I. *Suciu* protodiacon şi Dr. T. *Botiş*, diacon, au primit dela P. S. S. D-l Episcop diecezan binecuvântarea de a purta pe lângă brâul roşu şi blană roşie.

Intrevederea dintre Leopold Wölfling şi ducele de Toscana. Leopold Wölfling a cărui căsătorie va avea loc în cursul zilelor viitoare, s'a întâlnit Sâmbătă la Lindau cu tatăl său, marele duce de Toscana. Tatăl şi fiul s'au salutat cu căldură şi s'au plimbat câtva timp, discutând în tot timpul preumblărei de căsătoria lui Wöfling şi raporturile lui cu sora sa d-na Toselli. La plecare marele duce de Toscana şi-a îmbrăţişat fiul urându-i noroc în aceasta a doua căsătorie şi dându i binecuvântarea părintească. Marele duce pleacă la Münich unde se va supune unei operaţii de ochi. Sâmbătă s'a împlinit termenul când se mai putea ridica vre o pretenţie în contra căsătoriei lui Wölfling. Singura piedică, care ar mai putea fi, e procurarea actului de naştere cerut de legile elveţiene. Locul căsătoriei n'a fost încă stabilit. In tot cazul ea nu se va face la Zürich, Wölfling dorind ca ceremonia să se petreacă în linişte. Două surori ale logodnicei au sos t în Elveţia pentru a lua parte la căsătorie.

Nouele uniforme ale armatei austriace. Din timpul răsboiului bur, s'au făcut în armata austriacă experienţe cu tot felul de culori de uniforme. Acum s'a comunicat ministerului, că din experienţele făcute culoarea cenuşie s'a dovedit cea mai bună. Se va propune Maj. Sale să schimbe toate uniformele austriace în uniforme nouă de culoare cenuşie.

Concertul Elena şi Emil Honigberger. Publicăm în următoarele programul concertului, ce se va da Joi seara în 10 Octomvrie n. în sala Redutei de către d-şoara Elena Honigberger cu concursul d-lui Emil Honigberger: I. Dem Unendlichen (Klopstock), Das Lied vom Monde (Hoffman), Die Nacht (Eichendorff), Vereinsamt (Nitsche) Emil Honigberger. II. Weihnachtslieder: a) Kristbaum, b) Hirten, c) Die Könige, d) Simeon, e) Christus der Kinderfreund f) Christkind Peter Cornelius. III. Morgenstimmung, Wiegenlied, Elfenlied, Auf der Wanderung Hugo Wolf. IV. Ständchen, Du meines Herzens Krönelein, Die Georgine, Ich liebe dich, Rihard Strauss, Inceputul concertului la orele 8 seara. Biletе se află la librăria Hiemesch şi seara la cassă.

Un admiral rus înlocuit. Comandantul flotei ruseşti de pe marea neagră, amiralul Wirren, a fost îndepărtat dela postul său din pricina revoltelor, din zilele trecute, ale marinarilor. Succesorul său va fi amiralul Laschinsky.

Expulzarea unui metropolit grec. Din Constantinopol se anunţă, că sinodul şi patriarhatul au respins cererea mitropolitului din Drama, care se află actualmente la Salonic, de a i-se permite să vină la Constantinopol. S'a dat ordin mitropolitului să meargă în ţara lui navală, în vilaetul Brusa, deoarece Poarta nu consimte să stea la Muntele 'Athos. Poarta a trimis patriarhului copii după câteva scrisori confiscate mitropolitului din Drama, scrisori cari au motivat expulzarea prelatului.

Un mijloc absolut nou de a se vorbi la telefon e indicat de «Revista abonaţilor la telefoane» ce apare la Paris. Altădata, numai persoanele speciale, înzestrate de natură, puteau vorbi cu pântecele-ventrilocii. Astăzi, cu telefonul, toţi pot fi ventriloci. In loc de a se ţine transmiţătorul înaintea gurei, e destul ca el să fie apăsat cu putere pe pântece, chiar prin îmbrăcăminte, şi să se vorbească ca de obiceiu. Convorbitorul, la cealaltă extremitate a liniei, va auzi tot atât de distinct ca şi când s'ar fi vorbit cu transmiţătorul la gură. Revista citată spune că noul şi originalul mijloc de telefonare a fost pus în studiu în Montreal, în vedere că s'ar putea evita astfel primejdia infecţiunei, la care sunt expuşi convorbitorii aspirând microbii din aparat. Am experimentat astăzi la ziarul nostru noul mijloc şi rezultatele au fost cât se poate de bune.

O şedinţă anarchistă la Odesa. Din Odesa se anunţă că mai mulţi anarchişti au ţinut Sâmbătă noaptea o şedinţă. Poliţia apărând a fost primită cu focuri de revolver. Poliţiştii au răspuns şi ei cu focuri. Un poliţist şi o femee au fost ucişi, 2 poliţişti şi mai mulţi anarchişti răniţi. 14 anarchişti au fost arestaţi.

Concert şi petrecere în Buciumşasa.

D-l Nicodim Ganea, elev al Conservatorului din Bucureşti, după concertul ce l'a dat în Câmpeni, s'a abătut şi pe la noi, unde asemenea a dat un concert în Dumineca după ziua Crucii. D-lui e un tânăr, pe care foarte puţini îl cunosc, dar care ar merita să-l cunoască, având reale calităţi musicale. Trei ani a urmat până acum la Conservatorul din Bucureşti fără nici o bursă, trăind cum a putut, din puţinele ajutoare ce i-le-au dat oamenii privaţi. La noi a fost cunoscut, căci corul bisericesc din Buciumşasa, dânsul la înfiinţat şi liturgia ce-o cântă acest cor, tot dânsul a compus'o. A fost primit deci bine şi i-au dat ajutorul ca să poată concerta şi la noi.

Patru puncte din program au fost composiţii de-ale dânsului.

»Un călător«, cor bărbătesc, a deschis concertul, fiind esecutat cu adevărată disciplină, cât se poate de bine.

In »Luceafărul« a fost solistă d-şoara Dr. Banfi. Dânsa are o puternică şi pătrunzătoare voce de alt, pe care o ştie stăpâni minunat. — Dânsa a cântat cu adevărat simţ, făcând să capete viaţă cuvintele, părând cu adevărat rupte din inimă.

»Dorul meu«, cor mixt de Mureşan, a plăcut foarte mult, trebuind să fie repeţit.

In »Doină« a cântat solo d-l Longin Corcheş, care are un glas plăcut şi a fost ascultat cu multă plăcere.

Compoziţia lui Chiriac »Cântă cucul« de asemenea a reuşit bine.

D-şoara Regina Macaveiŭ, acompaniată cu violina de Ghiuţ din Abrud, a cântat cu mult simţ, cu o voce curată şi clară, duioasa doină cu caracter local:

Din Vâlcoiu în susul ţării
Până 'n creştetul Bihării
Trece chipul Moţului
Şi s'aude doina lui.

D-şoara Aurora David a declamat poezia »La noi« de O. Goga, a cărei cuvinte de durere s'au potrivit, au fost aşa de înrudite par' că, cu doina de mai înainte.

D-l Simion David a predat monologul lui Alexandri »Mama Angheluşa« producând mult haz. D-lui a jucat în foarte multe rânduri la producţiile noastre teatrale, şi pot spune, că pentru poporul nostru de la ţară n'am văzut alt diletant aşa de potrivit în roluri comice ca pe dânsul.

Ultimul punct din program a fost »Ţarina« cor mixt, iar o composiţie de a d-lui Ganea. A fost bine potrivită la sfârşit, predispunând la jocul ţarinii ce a urmat îndată. Inainte de încheere, la dorinţa publicului, d-l Ganea a cântat şi dânsul o doină, una dintre celea mai frumoase ce am auzit vr'odată. Dânsul are un glas anume pentru doine, aşa încât simţi toată duioşia, toată melancolia şi toată puterea acestui cântec tipic al poporului nostru.

Reuşita acestui concert a fost mulţămitoare pentru toţi. Deşi o mare parte a publicului au fost ţărani, despre cari ai crede că nu se pot alege cu nimic dintr'un concert artistic, totuşi am băgat de samă o atenţie, o linişte în urmărirea întregului program, care dovedeşte contrarul. Drept că şi cântările au fost toate de-a noastre nici una străină, şi numai aşa se şi cade să fie.

Reuşita materială încă a fost mulţumitoare. S'au încasat cu totul 237 cor. 40 fil. Venitul curat 160 cor.

Contribuiri peste taxă au venit dela următorii domni: Dr. St. Banfi 6 cor., Ioan Paul 3 cor., Alexandru Macaveiu 2 cor., Ioan Popa 2 cor., Stefan Paul 6 cor., Marian Sas 2 cor., Ioan Iancu 8 cor., Iosif Gomboş 2 cor., N. Băişan 2 cor. I. Agârbiceanu 4 cor. Mariţi Macaveiŭ 2 cor.

Venitul curat s'a predat d-lui Nicodin Ganea, ca ajutor la urmarea studiilor la conservator pe anul ce vine.

Primească toţi cei ce au luat parte şi toţi cari au contribuit peste taxă cele mai calde mulţămite.

B.-şasa, în 1 Octomvrie 1907.

I. Ag.

Bibliografie.

»Die Karpathen«. Tipărită elegant pe hârtie fină, învălită într'o copertă albastră, executată cu gust, apare din 1 Oct. n. aici în Braşov o revistă literară cu numele de mai sus sub conducerea valorosului profesor sas Adolf Meschendörfer. Alegerea articolelor şi a ilustraţiilor cuprinse în numărul cel dintâiu al revistei dau dovadă de gustul rafinat al redactorului. In loc de obicinuitul program aflăm în fruntea revistei trei strofe, scrise cu avânt poetic, în cari poetul îi fixează revistei drept ţântă puterea şi frumseţea şi sperează într'un viitor strălucit. In cea dintâiu dintre micile comunicaţii se spune cu multă încredere, că prin faptă şi nu prin program voesc să dovedească, că fac un lucru mai bun decât antecesorii lor. La locul prim se publică patru poezii ale talentatului poet maghiar Palágyi în traducere nemţească foarte reuşită a lui Horvát. Apoi urmează o istorioară naivă, dar cu multă artă scrisă de Dehmel. Prof. Ernst Kühlbrandt dă o descriere vioaie în versuri cu ritm variat a unei călătorii şcolare în Italia. Profesorul Iulius Römer, priceputul naturalist, dă o plăcută descriere a naturii în timp de toamnă. Emil Sigerus analisează din punct de vedere estetic cu multă pricepere un fresc din sec. XV. al pictorului Rosenauer, care reprezintă răstignirea şi împodobeşte un părete al bisericii săseşti din Sibiiu. Profesorul Dr. C. *Lacea* face pe scurt istoricul lexicografiei româneşti, scoţând la iveală rolul regelui Carol şi al Academiei Române în această chestiune. Profesorul O. Thomas publică un călindar astronomic pe Octomvrie. Urmează apoi o bibliografie interesantă, mici comunicări şi 2 ilustraţii: răstignirea de Rosenauer şi fotografia unui tablou al pictorului braşovean Miess. Din toate transpiră tinereţe, energie şi gust. Pe noi ne bucură în special faptul, că revista »Die Karpathen« şi-a propus a se ocupa şi de literatura şi cultura poporului român. Puterile grupate în jurul revistei sunt o garanţă sigură de o activitate spornică şi interesantă. Sperăm, că nici abonenţii nu-i vor lipsi. — *d.*

A apărut în editura lui Fr. Schäser, Alba-Iulia, **»Călindarul învăţătorului«**, anul şcolar 1907—908 întocmit de Emanoil M. Comanescu, învăţător. Format de buzunar. Conţine pe lângă însemnările calendaristice rubrici cu spaţiu pentru însemnarea împărţirei oarelor, a mersului instrucţiei, a momentelor mai însemnate din viaţa şcoalei, clasificării, etc. Preţul 1 coroană.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 7 Oct. Ministrul Kossuth a declarat la înaugurarea monumentului lui Ludovic Kossuth din localitatea Kömend, că pactul va aduce Ungariei multe avantagii.

Budapesta, 7 Oct. Socialiştii au ţinut eri o imposantă întrunire, în care a fost atacat în mod violent guvernul pentru oprirea cortegiului demonstrativ. S'a ales apoi deputaţiunea, care va presenta în ziua de 10 Oct. preşedintelui Justh o petiţiune în chestia votului universal.

Budapesta, 7 Octomvrie. Socialiştii afară de cortegiul demonstrativ, pregătesc pe ziua de 10 Oct. st. n. o altă demonstraţie originală. La 10 Oct. Wekerle şi Andrassy vor primi fiecare câte 4000 de scrisori, în cari se va cere votul universal. Fiecare scrisoare va fi iscălită de câte 100 persoane.

Budapesta, 7 Octomvrie. Proiectele privitoare la pactul economic se vor prezenta parlamentelor la 16 Octomvrie.

Viena, 7 Octomvrie. Resistenţa pasivă a impiegaţilor dela căile ferate continuă. Trenurile sosesc cu întârzieri foarte mari.

Viena, 7 Oct. Se svoneşte că în curând se va face o nouă demonstraţie navală a Puterilor, contra Turciei, care nu voieşte să primească controlul european în reforma judiţiară din Macedonia.

Roma, 7 Oct. Ştirea despre iminenta demonstraţie navală contra Turciei, întâmpină puţină crezare în cercurile competente, unde perzistă credinţa că Sultanul se va supune la voinţa Puterilor.

Constanţa, 7 Octomvrie. Manevrele regale s'au terminat eri printr'o frumoasă revistă, care s'a făcut pe câmpul dela Anadolchioi. La orele 12, Regele şi Regina, în automobil, iar Prinţesa Maria şi Prinţul Carol, călări, au plecat dela palat la Anadolchioi. In automobilul M. S. Reginei se aflau şi micile principese Maria şi Elisabeta. Pe câmp, Suveranul a încălecat şi însoţit de aghiotatul regal a trecut în revistă trupele, cari au primit pe M. S. cu entusiaste strigăte de urale. Apoi Suveranii, principii, ataşaţii militari streini, ofiţerii generali, au luat loc în faţa tribunei, unde M. S. Regele a primit defilarea. Prinţesa Maria a defilat în fruntea reg. 4 de roşiori. Era îmbrăcată în uniformă de colonel de roşiori. Când publicul a zărit pe A. S. în fruntea reg. a isbucnit în furtunoase aplauze şi strigăte de urale. Defilarea a reuşit în mod admirabil. Trupele, cu toată oboseala manevrelor, se prezentau foarte bine. Multe regimente au fost aplaudate pentru ţinuta lor. După defilare Suveranul, a făcut critica manevrelor, după care s'a reîntors la palat împreună cu Regina şi Prinţii. La banchetul militar oferit de direcţia manevrelor în onoarea ofiţerilor străini cari au asistat la manevre d. general *Averescu*, ministru de războι, a ridicat un toast în sănătatea Suveranilor şi şefilor de stat, reprezentaţi la manevre. D. col. *Teftec*, ca decan al corpului ataşaţilor militari străini, a răspuns d-lui ministru, exprimând mulţumiri pentru simpatica primire făcută ofiţerilor străini şi felicitând ţara pentrucă are o armată atât de valoroasă. Prim-ministrul *Sturdza* a adus elogii înaltei instituţii a armatei în general. Spune că o armată naţională însemnează paza tuturor sentimentelor naţionale.

Deşi singurul nemilitar la banchet, se declară partizanul armatelor care trebue să rămână paza sentimentelor şi datoriilor către Patrie şi educatoarea popoarelor către datoriile lor. Ridică paharul pentru această mare şi frumoasă instituţie şi reprezintanţii săi de faţă.

Diverse.

Populaţia negrilor în Statele-Unite. După ultimul recensământ populaţia negrilor dir Statele-Unite este de 9.204.731 suflete, 77 la sută sunt muncitori la câmp. Afară de aceştea mai sunt 21.000 dulgheri, 20.000 bărbieri, aproape toţi atâţi medici, 16.000 predicatori, 15.000 zidari, 12.000 croitori de dame, 10.000 conducători de locomotivă şi fochişti, 5.000 cismari, 4000 muzicanţi, 2 000 actori şi în sfârşit 1.000 de avocaţi.

„ALBINA" institut de credit şi de economii
Filiala Braşov.
Conspectul operaţiunilor în luna lui Sept. 1907.

Intrate:

Numerar cu 1 Sept. 1907.	Cor.	9,511·93
Depuneri spre fructificare	„	169,902·77
Cambii rescumpĕrate . .	„	393,457·23
Conturi curente	„	3,755·06
Imprumuturi pe efecte şi alte imprumuturi . . .	„	235,061·55
Imprumuturi pe producte .	„	—·—
Monetă	„	23,688·50
Comisiuni, cupóne şi efecte	„	32,097·19
Bănci	„	528,779·60
Interese şi provisiuni . .	„	29,721·02
Diverse	„	86,048·55
	Cor.	1.512,023·40

Eşite:

Depuneri spre fructificare .	Cor.	204,677·78
Cambii escomptate . . .	„	489,691·60
Conto curent	„	59,691·39
Imprumuturi pe efecte şi alte imprumuturi	„	36,158·—
Imprumuturi pe producte .	„	—·—
Monetă	„	18,809·62
Comisiuni, cupóne şi efecte	„	31,048·39
Interese şi provisiuni . .	„	1,554·31
Spese şi salare	„	3,394·46
Bănci	„	400,509·66
Diverse	„	222,984·64
Numerar cu 30 Sept. 1907	„	43,503·55
	Cor.	1,512,023·40

Dr. Nicolae Vecerdea
dirigent.

Iosif Uncioiă, contabil. Ioan Mărăroiu, cassar.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Concertul

celebrului virtuos pe vioară

KOCIAN

va avea loc

Marți, în 15 Octomvre l. c.

în sala cea mare a Redutei.

(1—5.)

ANUNŢ.

Un tînăr român cu praxă de 3 ani în cancelarie notarială, **caută un post** de ase menea rang în vre-o cancelarie notarială pe lângă condițiuni favorabile. A se adresa la Administrația „Gazeta Transilvaniei“, Brașov.

»ARIEȘANA«,

institut de credit și economii în Turda.

Concurs.

Direcțiunea institutului de credit și economii „ARIEȘANA“ din TURDA (comit. Turda-Arieșiu) publică concurs pentru **ocuparea postului de cassar** pe lângă un salar anual de **1440 coroane.**

Sunt preferiți cei ce pot dovedì cualificațiune cu școale comerciale și afară de limba maternă mai posede încă cel puțin cea maghiară în scris și vorbit.

Cassarul va fi angajat deocamdată numai pe un an începând cu **1 Novembre st. n. a. c.** după care timp direcțiunea va decide asupra definisării lui.

La caz că direcțiunea îl va denumì de funcționar definitiv i-se asigură drept de penziune, în senzul statutelor, își are dreptul și la tantiema statutară.

Tot pe atunci i se pune în vedere și o îmbunătățire ecuitabilă a salarului.

Cel ales are a depune o cauțiune egală cu salarul.

Reflectanții sunt rugați a-și înainta suplicele instruite cu eventualele documente cel mult **până în 20 Octombre st. n. a. c.**

Turda, 5 Octomvrie 1907.

(3023,1—1.) **Direcțiunea.**

W. Zl. 2325/907.

Publicațiune.

Casa și grădina a minorenilor **Wilhelm și Franz Niemandz,** situată în Brașov, Brașovul-vechiu, Strada de mijlc Nr. 44, întroduse în Cărțile funduare din Brașov 1011 Num. top. 1272, 1273 **se vinde** pe cale de licitațiune orală, și totodată pertractare de oferte în scris **Mercuri în 22 Ocrombre 1907, la 9 oare a. m.** în cancelaria oficiului orfanal orășenesc, Strada Porții nr. 63, etagiul II. celor ce vor oferi mai mult.

Oferte în scris timbrate cu timbru de 1 coroană și provăzute cu Vadium de 1400 cor. se pot preda până în 22 Octomvrie 1907 la 9 oare a. m. conducătorului oficiului scaunului orfanal orășenesc, unde se pot vedea și condițiunile de licitație.

Din ședința Scaunului orfanal al orașului liber reg. Brassó, ținută în 28 Septemvrie 1907.

[3022,1—3.]

Avis.

Se caută un practicant de farmacie, care a absolvat 6—8 clase gimnasiale. din familie bună tînăr. Condiții avantajoase. Cunoașterea limbei române se pretinde necondiționat.

A se adresa la D-l Roth Albert farmacist în Gyergyó-Tőlgyes.

[3020,2—4.]

La tipografia și librăria A. Mureșianu se află de vêndare următórele:

Cărțĭ literare âpărute din ediția „Minerva, Bucurescĭ.

N. Petra-Petrescu. Ilie Mariu, istoriórĭ pentru tinerime, localisată după nemțesce. 193 pag. . Prețul cor. 1.50

Vasilie Pop, „Domnița Viorica“ roman. Prețul 2 cor. (plus porto banĭ) 20

M. Salodeanu. „Floarea Ofilită“, roman. Prețul 2 cor. (plus porto banĭ 20

Ștefan Iosif, „Credințe.“ Poesii à cor.) 1.5

Em. Gârleanu-Emilgar, „Bătrânii“, schițe din vieța boerilor moldovenĭ 1.50

Eugeniu Boureanul. „Povestirĭ din copilărie“. Prețul à . . . cor. 1.50

M. Eminescu, **Poesii postume“,** ediție nouĕ, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50

N. N. Beldiceanu. **„Chipurĭ dela Mahala“** Conține 305 pag. Prețul cor., 1.50

Ion Manolache-Holda. **Fețe,** *portrete schițe și nuvele,* ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1·50

Il. Chendi. **„Fragmente“.** Un șir de interesante articolo (informațiunĭ literare), și sunt o continuare a volumelor „Preludii“ și „Foiletóne“ scrise. 246 pag. Prețul . . . . Lei 2.50

„Brașoveana“,

Reuniune de păstrare și împrumut.

Convocare

Neîntrunindu-să numărul recerut de membrii la adunarea generală convocată pe azi Duminecă în 6 Octombre a. c. să **convoacă o nouă adunarea generală extraordinară conform § 29 din Statute alinia a II-a pe Duminecă în 13 Octombre 1907 la 2 oare p. m.** în localul școalei comerciale din Brașov.

Ordinea zilei:

1. Comunicarea aprobărei statutelor și în legătură sentința Tribunalului Nr. 5920/1907 p. sz.

2. Alegerea reprezentanței Reuniunei.

Vasile V. Voina,
președinte.

(3014,1—1.)



Vițe nobilitate

liferează cu garanție, asortiment bogat de tot soiul, firmă de mulți ani recunoscută ca prima și foarte solidă:

Prima Pepinerie cu vițe nobilitate de pe Târnava.

Proprietar, **FR. CASPARI,** Mediaș [Ardeal].

Cereți Catalogul prețurilor!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țerei. Fiecare proprietar de vii se poate convinge, înainte de a comanda de soliditatea firmei adresându-se verbal sau în scris la vre-o persoană cunoscută.

[3012,2—47.]

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui MUSCHONG din Baia Buziaș

— modern instalat — afară de Kartel liferează prompt ori ce cantitate de



ACID CARBONIC

natural, chemic foarte curat, fluid

din izvoarele cu acid carbonic din Băile dela Buziaș renumite în toată lumea pentru fabricarea de apă gazoasă, cârciumarilor, și alte scopuri industriale.

Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial și puțin spornic.

Serviciu demn de încredere și conscențios!

Apă minerală și apă vindecătoare

în sticle de $^1/_1$ și $^1/_2$ litre.

☞ Cu succes miraculos la suferințe de inimă, rinichi și bășică.

Apă de masă de rangul întâiu!



Informații se dau cu plăcere din partea

Muschong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser-Versandt in Buziásfürdö.

Adresa telegramelor: MUSCHONG BUZIÁSFÜRDŐ. — Inter. Telef. 18.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕdut cu cele mai bune mijlóce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posițiune de a puté esecuta **orĭ-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚĬ DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURĬ.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tóte speciile de serviciuri.

BILANȚURĬ.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.

Couverte, în ţolă mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURĬ-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMÊNTARI.

Comandele eventuale se primesc **în biuroul tipografieĭ, Brașov Têrgul Inuluĭ Nr. 30, în etagiul, îndĕrĕpt în curte. — Prețurile moderate. —** Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Octomvre st. n. 1907.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·31 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·06 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Brașov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Tren accel. la órele 4·59 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·26 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 2·50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură până la Ciuc-Gyimes).

Dela Brașov la Zêrnescĭ (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·02 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·14 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9 47 séra.
V. Tren de pers. la 6·14 dim. (numai Dumineca)

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·51 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiŭ la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·28 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Brașov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dim.
II. Trenul accel. la óra 2.00 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu și Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov

I. Trenul de persóne la óra 8.25 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 2·00 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·13 m. séra.*)
IV. Treu mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zêrnescĭ la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·17 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·34 séra.

☞ „Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la zaraful **Dumitru Pop,** la tutungeria, de pe parcul Rudolf și la **Eremias Nepoții.** ☜